

Zelf doen en samen ontdekken

Het pedagogisch beleid van Vlietkinderen

Start

Inhoud

Voorwoord

De totstandkoming van ons pedagogisch beleid

- 1.1 Missie, merk en kernwaarden
- Ons merkverhaal
- 1.2 Pedagogische visie
- 1.3 Draagvlak en betrokkenheid
- 1.4 Van beleid naar praktijk

Wat gunnen wij onze kinderen

- 2.1 Kijk eens wat ik kan!
- 2.2 Zijn wie je bent
- 2.3 Samen spelen en samen leren

Wat vraagt dat van de (speel)omgeving?

- 3.1 Een prachtig avontuur
- 3.2 Zoveel te doen!

Wat betekent dat voor onze professionals?

- 4.1 Wij ontwikkelen mee
- 4.2 Kijken, luisteren en vragen stellen

Hoe betrekken wij ouders en andere samenwerkingspartners daarbij?

- 5.1 Opvoeden doen we samen
- 5.2 Midden in de samenleving

Nawoord

Voorwoord

‘Wij ontwikkelen echt voor de toekomst’

In de kinderopvang is iedere dag een avontuur. Verandering is misschien wel de enige constante; ieder kind, ieder gezin, iedere medewerker, iedere locatie en ook iedere samenwerking kent een eigen karakter en een eigen ontwikkeling. Vlietkinderen beweegt daarin mee, en ook onze inzet heeft zo z'n eigen kenmerken. In dit visiedocument hebben we die geprobeerd te verwoorden. We staan stil bij waar we voor staan, en bij de wijze waarop die visie inhoud geeft aan onze samenwerking met kinderen, ouders en partners.

De wereld verandert voortdurend

Ook in de wereld om ons heen volgen de veranderingen elkaar in hoog tempo op. Klimaat, duurzaamheid, vergrijzing, technologie, veiligheid en gezondheid: al die ontwikkelingen hebben invloed op de samenleving, en dus ook op ouders en kinderen. Niemand weet hoe de wereld van morgen eruit zal zien, en toch is het onze taak om ervoor te zorgen dat kinderen daarin hun weg kunnen vinden. We ontwikkelen dus echt voor de toekomst.

We doen het niet alleen

Als maatschappelijke kinderopvangorganisatie neemt Vlietkinderen deze verantwoordelijkheid zeer serieus. Ieder kind heeft recht op ontwikkeling en daaraan willen wij een bijdrage leveren. Dat kunnen we uiteraard niet alleen. Als partner in de opvoeding werken we intensief samen met ouders, met onderwijs en met andere professionele organisaties in het netwerk rondom het jonge kind. In deze samenleving, waarin alles met elkaar verbonden is, bundelen we onze krachten voor een kansrijke toekomst voor elk kind.

Kansen voor ieder kind

Een investering in kinderopvang is dan ook een duurzame investering in de maatschappij. Gelukkig erkent het regeerakkoord uit 2021 die belangrijke betekenis van onze sector. Dit zorgt voor meer stabiliteit, meer waardering en een beter imago voor alle professionals in de kinderopvang. Dat is hard nodig om medewerkers te behouden en nieuwe mensen aan te trekken.

Sterke strategische basis

Om aan al deze ontwikkelingen tegemoet te komen, heeft Vlietkinderen een sterke strategische basis nodig. Ontwikkeling, kwaliteit en samenwerken zijn de kernwoorden voor de komende jaren, die als een rode draad met ons beleid verweven zijn.

De toekomst begint vandaag, in het nu. Daar werken we samen aan, en die verantwoordelijkheid voelen we ook echt. Op de komende pagina's laten we zien wie we zijn en wat we voor jou kunnen betekenen. Dit is Vlietkinderen, zonder opsmuk of tierelantijnen, met elke dag een volgend avontuur!

Tine Oudshoorn

Directeur bestuurder

1. De totstandkoming van ons pedagogisch beleid

Vanaf 2021 hebben we de tijd genomen om de eigenheid van Vlietkinderen te benoemen: waar staan we voor, wat vinden we belangrijk en hoe dragen we die missie op een herkenbare manier uit naar kinderen, ouders, medewerkers en samenwerkingspartners? Dat heeft geleid tot een merkverhaal dat de essentie en het onderscheidend vermogen van Vlietkinderen benoemt. Op basis hiervan hebben we onze pedagogische visie en het pedagogisch beleid verder uitgewerkt. Bij dat proces waren medewerkers uit alle lagen van onze organisatie intensief betrokken.

Strategische richting: meebouwen aan de wereld van morgen

Als maatschappelijke kinderopvangorganisatie heeft Vlietkinderen het doel om kinderen een optimale ontwikkelomgeving te bieden met een aanbod van hoge kwaliteit. Samen met onze partners bouwen we aan kindcentra voor kinderen van 0 tot 13 jaar. Wij kiezen bewust voor een sterke focus op de toekomst, waarbij alles draait om een goede ontwikkeling van deze generatie. Daarmee geven we kinderen alle mogelijke kansen, waardoor zij kunnen meebouwen aan de wereld van morgen.

1.1 Missie, merk en kernwaarden

Ons verhaal, teruggebracht tot de essentie

Onze missie

We dagen kinderen uit om zichzelf én de wereld te ontdekken.

Onze kernwaarden

Kernwaarden zijn de principes die diep in ons DNA verankerd zijn. Zij zijn te voelen in alles wat we doen: in onze houding naar kinderen, ouders, medewerkers en partners, in onze manier van werken en in onze communicatie. Voor Vlietkinderen zijn dat:

Echt

Bij Vlietkinderen houden we van échte mensen. We hebben respect voor ieders eigenheid en we doen wat we beloven. We zijn een betrouwbare partner. Ontwikkeling begint bij weten wie je bent, wat je kunt en vertrouwen in jezelf en de ander.

Samen

Als maatschappelijke organisatie vinden wij samenwerken de voorwaarde voor succes. We staan dichtbij ouders, partners en collega's. Door deze werelden te verbinden, ontstaat voor kinderen een warme omgeving waarin zij zich vanuit veiligheid kunnen ontwikkelen.

Avontuur

We zijn altijd op zoek naar nieuw avontuur, voor onze kinderen en voor onszelf. We willen samen leren en ontwikkelen, samen op ontdekkingsstocht. We maken plezier en bewegen ons elke dag een stap vooruit.

Ons merkverhaal

Vlietkinderen streeft naar een wereld waarin iedereen mee mag doen. Wij ontvangen ieder kind met open armen en een open blik. Bij ons vinden zij een warme, veilige omgeving met gelijke ontwikkelkansen en de vrijheid om zichzelf en de wereld te ontdekken.

Zij mogen opgroeien tot avonturier, kunstenaar, uitvinder, sporter of wetenschapper, maar bovenal tot wereldburger. Met plezier, professionaliteit en vertrouwen helpen we hen daarbij op weg.

De uitdagingen van vandaag en morgen vragen om samenwerking en lef; het lef om eigen keuzes te maken. Vallen is niet erg, bij Vlietkinderen helpen we je om weer op te staan. Samen zetten we elke dag een stap vooruit, want elke dag is een nieuw avontuur.

1.2 Pedagogische visie

Waarmee maakt Vlietkinderen het verschil?

Bij Vlietkinderen gunnen wij kinderen een échte kindertijd. Kinderen krijgen de ruimte om zelf de wereld te ontdekken.

Ze mogen **“zelf leren van échte ervaringen”**. Ieder kind doet dat op zijn eigen manier. Het ontdekken en verleggen van grenzen geeft zelfvertrouwen. Soms bieden wij een helpende hand, en soms juist niet. We stimuleren kinderen om zelf een volgende stap in hun ontwikkeling te zetten. We kijken, luisteren en stellen vragen. Ieder kind is anders. Kinderen leren van en met elkaar. Ze leren elkaar te respecteren, ruimte te geven en elkaar te waarderen.

We bieden ze een **“een prachtig avontuur”** met een omgeving die nieuwsgierigheid

prikkelt en uitnodigt om fantasie en creativiteit te gebruiken. Wij geven ze de mogelijkheid tot risicovol spelen en experimenteren. Zo ontdekken ze de wereld om hen heen steeds weer een beetje verder en **“nemen ze ook ons mee op avontuur.”**

Als het kind ontwikkelt, veranderen en ontwikkelen wij ook. Ook wij moeten uit onze comfortzone stappen en onze grenzen verleggen. Dat vraagt om lef, vakmanschap en eigenaarschap. Het leert ons altijd op maat te handelen.

Zo zijn we met het kind, de ouders en overige partners **“samen op weg”** om de verschillende werelden waarin een kind opgroeit met elkaar te verbinden. Met

elkaar bouwen we aan een toekomst waarin ieder kind mee mag en kan doen. Dit is waar wij voor staan en hoe wij het verschil maken.

1.3 Draagvlak en betrokkenheid

Hoe het pedagogische beleid tot stand kwam

Het hernieuwde merk Vlietkinderen, met bijbehorende richting, missie en visie, vormde de aanleiding om onze pedagogische visie en ons beleid te herzien. Vanaf begin 2021 zijn we hiermee aan de slag gegaan door allereerst een kindvisie op te stellen. Daarvoor hebben we medewerkers gevraagd naar hun kijk op de ontwikkeling van kinderen en op wat kinderen van ons, pedagogisch professionals, nodig hebben. Vervolgens is er een interne werkgroep van start gegaan onder leiding van Martin van Rooijen, pedagoog en onderzoeker, en promovendus aan de universiteit voor Humanistiek in Utrecht. Martin doet onderzoek naar de meerwaarde van risicovol spelen voor kinderen en de dilemma's die professionals en andere opvoeders ervaren bij het faciliteren hiervan. De afgelopen maanden heeft de werkgroep, in verbinding met betrokkenen uit de organisatie, de pedagogische visie en het pedagogisch beleid ontwikkeld.

Ons pedagogisch beleid is geschreven voor alle medewerkers en alle ouders van Vlietkinderen. Het beschrijft in grote lijnen hoe wij kijken naar kinderen en wat zij van ons nodig hebben. Bij de totstandkoming van het beleid hebben wij ons laten inspireren

door onze medewerkers en door hun dagelijkse ervaringen op de werkvloer. Tegelijkertijd hebben wij gebruikgemaakt van de laatste wetenschappelijke inzichten over de pedagogische kwaliteit en de effecten van kinderopvang op de ontwikkeling van kinderen. De wet kinderopvang en de bijhorende kwaliteitseisen vormen uiteraard de basis.

Welke voorwaarden stelt de wet Kinderopvang?

Emotionele veiligheid voor het kind bieden

Medewerkers van de kinderopvang tonen respect voor (de zelfstandigheid van) de kinderen. Maar stellen ook grenzen en bieden structuur, zodat kinderen zich veilig en geborgen voelen.

Persoonlijke kwaliteiten bevorderen

Medewerkers dagen kinderen spelenderwijs uit, zodat ze lichamelijke en verstandelijke vaardigheden leren. Net als taalvaardigheden en creatieve vaardigheden. Zo leren kinderen steeds zelfstandiger functioneren.

Sociale kwaliteiten bevorderen

De organisatie begeleidt kinderen in hun communicatie met anderen. Spelenderwijs krijgen kinderen sociale kennis en vaardigheden, zodat ze steeds zelfstandiger relaties met anderen kunnen opbouwen.

Normen en waarden overbrengen

De kinderopvang stimuleert kinderen om kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving. Zoals een respectvolle omgang met anderen.

www.rijksoverheid.nl

1.4 Van beleid naar praktijk

De vertaling van het beleid naar werkwijzers en locaties

Hoe wij ons beleid in de praktijk brengen, is voor onze medewerkers uitgewerkt in een aantal aparte werkwijzers. Binnen de kaders van het pedagogisch beleid is dit op iedere locatie verder vormgegeven. Daarin staat hoe de locatie is georganiseerd en hoe er wordt gewerkt aan de (wettelijke) pedagogische doelen. Beleidsplan, werkwijzers en locatiewerkplannen gaan hand in hand; zij vullen elkaar aan en kunnen niet los van elkaar worden gezien.

2. Wat gunnen wij onze kinderen?

2.1 Kijk eens wat ik kan!

Zelf ontdekken en uitproberen

Wij gunnen kinderen een onbezorgde kindertijd, waarbij we kijken naar wat een kind zelf wil en kan. Naast een ontwikkelingsgericht activiteiten aanbod maken we ruimte voor vrij spelen, zodat een kind hiertussen kan kiezen. Met de activiteiten sluiten we aan bij onze kernwaarden echt, avontuur en samen, en ook bij de maatschappij van nu. We stimuleren kinderen om vooral zelf te ontdekken en uit te proberen.

Het mag best een keertje misgaan, daar leren zij juist van. Zij krijgen dan van ons alle ruimte om het nog eens te proberen en bouwen op deze manier zelfvertrouwen op. Gedurende de hele dag en in alle leeftijdsgroepen stimuleren we de zelfstandigheid. Kinderen ervaren hierdoor dat ze voldoende toegerust zijn om nieuwe situaties aan te gaan.

Jesse maakt plannen voor een knikkerbaan

Jesse (9 jaar) komt drie dagen in de week naar de BSO. Hij houdt van voetballen en bomen klimmen. In een groepje met andere kinderen denkt hij mee over de activiteiten op de BSO. Samen met een pedagogisch professional bespreken ze ideeën en denken ze ook na over de kosten en de uitvoerbaarheid. Jesse wil graag een knikkerbaan maken. Samen maken ze een plan om aan materialen en gereedschap te komen.

Een week later zijn alle kinderen druk met het maken van een knikkerbaan. "Ik vind het zo mooi om te zien wat er uit de kinderen zelf komt", zegt de pedagogisch professional.

2.2 Zijn wie je bent

Diversiteit op eigen tempo

Kinderen mogen zijn wie ze zijn, we hebben respect voor ieders eigenheid. We kijken goed naar het individuele kind om te ontdekken wat het nodig heeft om zich te ontwikkelen. We zorgen voor een veilige, vertrouwde en voorspelbare omgeving, zodat een kind zich fijn voelt en weet waar het aan toe is. Hierbij maken we gebruik van vertrouwde rituelen, bijvoorbeeld bij het afscheid nemen en bij het naar bed gaan. We werken volgens een vast dagritme en bereiden de kinderen voor op de volgende activiteit of situatie. Goede communicatie is hierbij van belang. We spreken in voor de kinderen begrijpelijke taal en sluiten hierin aan bij het kind. Daarnaast maken we bij jonge kinderen gebruik van non-verbale communicatie, door middel van voordoen, aanwijzen, plaatjes en foto's.

Jonge kinderen hebben vaak hun eigen dagritme, dat wij, in overleg met de ouders, zoveel mogelijk volgen. Jonge kinderen groeien in hun eigen tempo en op hun eigen manier. We maken gebruik van een ontwikkelingsvolgsysteem, om

voor onszelf en voor ouders inzichtelijk te maken hoe een kind groeit op de verschillende ontwikkelgebieden. Mocht een kind extra stimulering of aandacht nodig hebben, dan overleggen we dat met de ouders en met de pedagogisch coach.

Aisha kan best zelf omhoog klimmen

De pedagogisch professional wil Aisha gaan verschonen. Aisha is bijna een jaar en speelt op de grond met een mandje met blokken. De pedagogisch professional vertelt aan Aisha dat ze een schone luier krijgt en straks weer verder kan spelen. Aisha loopt aan haar hand naar de verschoonplek en klimt zelf omhoog. Ze benoemt voor Aisha alles wat ze doet en verschoont haar. Aisha helpt een beetje met aankleden en de pedagogisch professional geeft haar nog een knuffel. Samen lopen ze weer terug naar de blokken en Aisha speelt weer verder.

‘Elk kind heeft het recht om te zijn zoals het is en het recht op de dag van vandaag.’

Janusz Korczak – kinderarts, pedagoog en kinderboekenschrijver

2.3 Samen spelen en samen leren

Aandacht voor de sociale ontwikkeling

Bij Vlietkinderen doen we veel samen. We stimuleren kinderen om samen te spelen en om samen op avontuur te gaan. Kinderen leren van en met elkaar. Ze helpen elkaar, maken ruzie en lossen dat weer op. Ze leren omgaan met verschillen en gaan elkaars talenten waarderen. Samen met je vriend een uitdaging aangaan, is soms fijner dan alleen. Kinderen leren hun grenzen te verleggen, maar ook hun grenzen aan te geven. ‘Dit durf jij wel, maar ik nog niet’, en dat is prima.

Het avontuurlijke van de activiteiten halen we graag uit de ideeën van kinderen. We nodigen hen uit om mee te denken over de activiteiten. Wat zouden zij graag willen doen, waar worden ze door uitgedaagd? Op elke leeftijd is er ruimte voor een eigen inbreng. Baby's krijgen de ruimte om zelf op ontdekking te gaan, zowel binnen als buiten. De pedagogisch professional observeert en kan verschillende materialen toevoegen. Bij peuters speelt de pedagogisch professional in op wat de kinderen vertellen of spelen; het kind bepaalt de richting en wij sluiten aan. Kinderen op de BSO kunnen spontaan of structureel meedenken over het activiteiten aanbod.

De dag beginnen we samen

Op de peuterspeelzaal starten ze de dag in de kring. De peuters zingen samen een kringliedje en nemen de activiteiten van de ochtend met elkaar door. Samen tellen ze alle kinderen en ze mogen zeggen hoe het kind naast hen heet. Ze praten over het weer en doen nog een activiteit rondom de begrippen groot en klein. De pedagogisch professional heeft een ballon die ze afwisselend opblaast (groot) en weer leeg laat lopen (klein). Wanneer ze de ballon opblaast en loslaat, schateren de peuters het uit.

3. Wat vraagt dat van de (speel)omgeving?

3.1 Een prachtig avontuur

Een hele wereld om te ontdekken

Kinderen willen het graag zelf doen. Wij weten ook dat zij heel veel zelf kunnen en dat zij vooral leren van echte ervaringen. Zij hebben behoefte aan rust en actie, aan ontspanning en inspanning. Wij bieden een speelomgeving waarin er voor elk kind iets te doen en te ontdekken valt. Zowel binnen als buiten zijn indeling en inrichting zo gekozen dat het hun nieuwsgierigheid en fantasie prikkelt. Er is volop ruimte om te experimenteren, en er zijn ook plekjes om tot rust te komen en even niet zoveel te hoeven.

Kinderen zijn uit zichzelf vaak op zoek naar risico en uitdaging tijdens het spelen. Ze doen dingen die ze niet eerder hebben gedaan en zoeken de spanning en het plezier op die daarbij horen. Zo krijgen kinderen zelfvertrouwen en leren ze hun grenzen te verkennen en te verleggen. Wij zorgen voor de vertrouwdheid en de nabijheid die kinderen nodig kunnen hebben om zich veilig te voelen en de volgende stap te zetten. Dat daar soms een bult of schram bij komt kijken, is geen ramp. Een kind is het snel vergeten en wij

weten dat het erbij hoort.

Avonturen beleef je samen en soms alleen. Wij geven kinderen de ruimte en de mogelijkheden voor individueel spel en stimuleren hen om samen op ontdekking te gaan. Een aantrekkelijke speelomgeving binnen en buiten zorgt ervoor dat kinderen bij ons lekker actief kunnen zijn, en goed en veel bewegen. Samen met de gezonde voeding die op onze locaties wordt verzorgd, leidt dat ertoe dat kinderen goed in hun vel zitten.

Een ton vol speelervaringen

Een blauwe speelton is aan twee kanten open. Een kind kruipt erin en een ander duwt en rolt de ton voort. Als er eentje op het speelplein ligt, gaan de kinderen er al snel mee aan de slag. Ze bedenken zelf wat ze doen en hoe ze het doen. Je ziet dat ze afspreken hoe hard of juist hoe langzaam ze willen. Ieder kind weegt voor zichzelf af hoe spannend het mag worden en welk risico het wil aangaan. Wat er ook gebeurt, je ziet dat kinderen het oké vinden en dat zij met deze speelervaring op zak weer doorgaan naar de volgende. Voor een kind van een jaar biedt het al voldoende uitdaging om erin te liggen en zachtjes heen en weer te bewegen. De stoere jongens en meiden van twaalf jaar nemen beduidend meer risico door op de ton te springen en te balanceren. Mooi om te zien!

3.2 Zoveel te doen!

Veelzijdige locaties, materialen en activiteiten

De indeling en inrichting van onze locaties zijn met zorg bedacht en gekozen. Zij sluiten aan bij wat kinderen nodig hebben. De ruimte voelt voor hen vertrouwd en biedt hun veel mogelijkheden tot vrij spelen, alleen of samen, en voor een begeleid aanbod van activiteiten.

Wij bieden materialen die aansluiten bij de interesses, ontwikkeling en vaardigheden van het kind. Zo versterken kinderen op een speelse manier hun eigen vaardigheden en breiden zij hun competenties op een natuurlijke wijze uit. Zeker bij de jongste kinderen, baby's en dreumesen, zorgen we voor een fijne sfeer in een vertrouwde omgeving, met bekende rituelen en de mogelijkheid voor rust en niets doen. Onze basis is 'echt spelen'. Dit doen kinderen met de zogenoemde open-einde materialen, ofwel 'loose parts' (zie kader), in een natuurlijke omgeving en met een 'echte' inrichting van de hoeken. Binnen hebben we echte grote-mensen-spullen staan voor de oudere kinderen, zoals aardewerken servies en echte pannen. Bij echt spelen hoort ook dat kinderen de natuur kunnen ervaren, hun zintuigen inzetten en leren omgaan met de

soms onvoorspelbare en ruige kanten van de natuur. Zo geven wij van jongs af aan een boodschap mee over duurzaamheid en hergebruik.

Kinderen verwonderen zich, en daarom bieden wij ze elke dag iets nieuws aan. We zetten iets klaar, voegen iets toe aan de binnen- of buitenruimte of delen haar anders in. Naast vrij spelen organiseren wij ook begeleide activiteiten die uitdagend en avontuurlijk zijn. We luisteren naar wat kinderen zelf graag willen doen, maar brengen hen ook in aanraking met wat zij nog niet kennen. Zo doen zij nieuwe ervaringen op en spelen zij op een manier die thuis misschien niet kan of mag. We richten ons vooral op avontuurlijke activiteiten, op creatieve activiteiten en op muziek, dans en beweging, zodat kinderen actief kunnen zijn. Samen met hen ontdekken we de mogelijkheden van digitale media waarmee hun interesses worden aangewakkerd. We hebben daarbij aandacht voor hun mediawijsheid, zodat zij verstandig leren omgaan met games en internet.

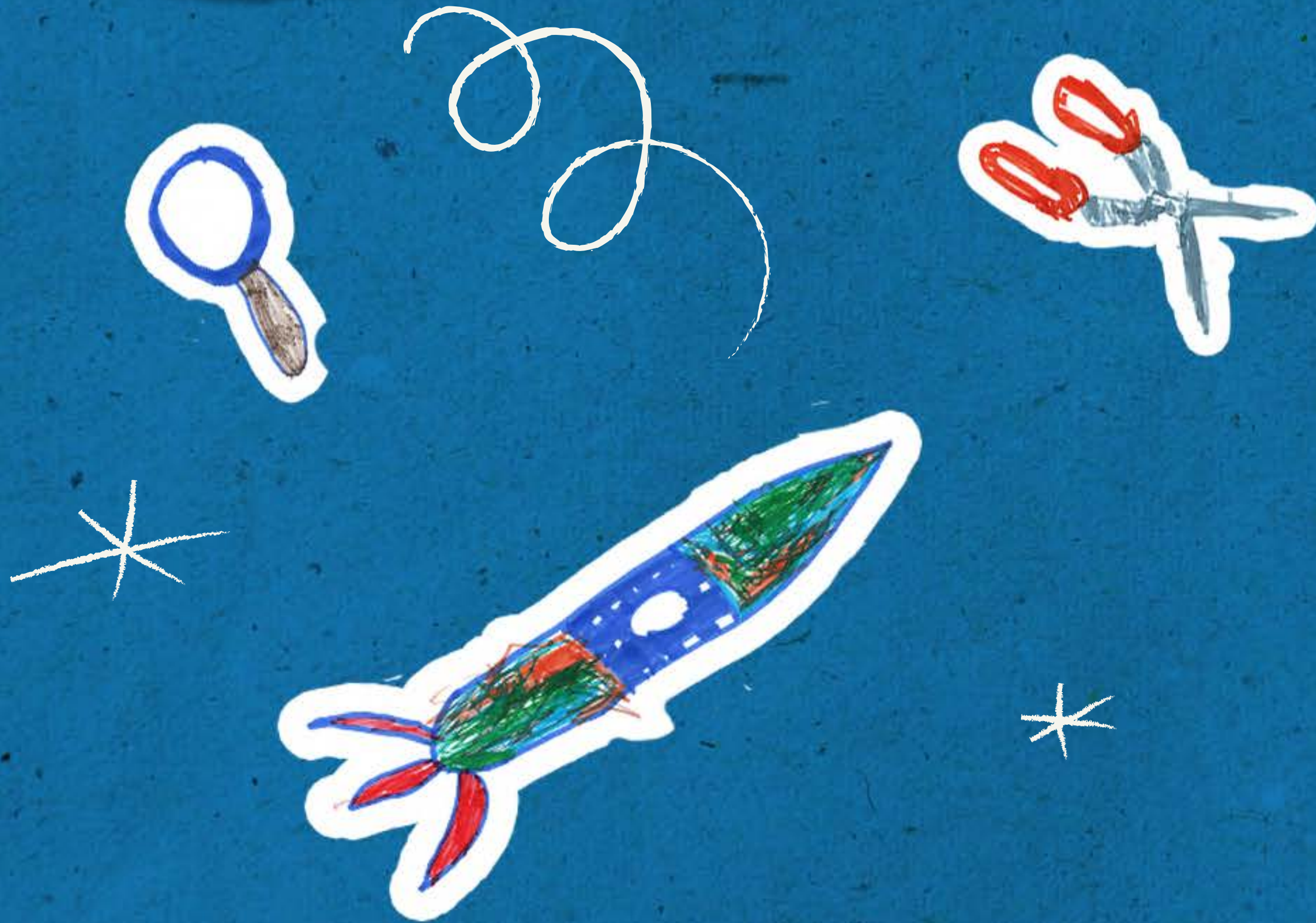

Speelgoed dat prikkelt en uitdaagt

Open-einde-materialen ofwel 'loose parts' zijn geen speelgoed, maar wel materialen om mee te spelen. Het zijn spullen die kinderen naar eigen inzicht kunnen aanpassen en toepassen, waarbij hun creativiteit en samenwerking worden gestimuleerd. Voor buiten hebben we het dan bijvoorbeeld over kratjes, kabelrollen, buizen en slangen of natuurlijke materialen zoals stammetjes, takken en stenen. De pedagogisch professional herinnert zich nog goed de eerste keer dat de kinderen met 'loose parts' speelden. Zij zag hoe de kinderen eerst aarzelend, maar daarna steeds uitbundiger de bijzondere speelspullen ontdekten. "De kinderen kijken met grote ogen naar wat er op het speelplein klaarstaat: het prikkelt en daagt hen uit. Wat mooi om te zien dat ze zelf verzinnen wat ze met de materialen doen. Dit is echt een verademing, voor de kinderen én voor onszelf."

4. Wat betekent dat voor onze professionals?

4.1 Wij ontwikkelen mee

Professioneel handelen en persoonlijke groei

Onze pedagogisch professionals zijn constant in ontwikkeling. Zoals zij kinderen uitdagen om hun grenzen te verleggen, zo willen zij zelf ook op avontuur en uit hun comfortzone stappen. Pedagogisch professionals gaan hierbij meer uit van mogelijkheden dan belemmeringen. Zij dragen zelf oplossingen aan, nemen stelling en handelen bewust, naar eigen inzicht en op maat. Dit vraagt lef, veerkracht en improvisatievermogen van iedereen.

Kinderen ontdekken stap voor stap de wereld om hen heen, en nemen ons daarin mee. In dat proces kunnen wij soms ook even verdwalen, de weg niet meer weten. Die pas op de plaats is dan nodig om uit te zoeken wat in die ene situatie past en om te leren van nieuwe ervaringen. In de dagelijkse praktijk maken wij dus constant keuzes in ons pedagogisch handelen. Dat zijn zelden zwart-witte keuzes waar óf het een, óf het ander juist is. Doorgaans

laten wij beide mogelijkheden open, omdat het een én het ander goed kunnen zijn. Door een professionele afweging te maken, komen wij beter tegemoet aan de behoeften van kinderen en nemen wij onszelf serieus als pedagogisch professionals.

Als organisatie versterken wij de competenties van onze pedagogisch professionals. Wij zetten hen aan het

denken en begeleiden hen in hun groei. Door het uitwisselen van ervaringen en het gesprek daarover onderling te voeren, krijgen zij de autonomie om dit avontuur aan te gaan.

Vandaag is een niet-opruimdag

Op de groep bij de dreumesen/peuters wordt aan het eind van elke dag samen met de kinderen het speelgoed weer opgeruimd in de kasten. Pedagogisch professional merkt dat de jongens Hendrik en Arend het echt niet leuk vinden dat hun houten spoorweg, met tunnels gemaakt van dozen, weg moet. Zij bespreekt dit aan het eind van de dag met haar collega's en zegt dat ze het vervelend vindt voor de kinderen, altijd opgeruimd en netjes. Kinderen willen graag de volgende dag doorspelen, of een ander kind kan ermee verder. In het team besluiten ze vaker een niet-opruimdag te houden en zij zien meteen bij de kinderen hoe hun betrokkenheid bij het spel en hun welbevinden toenemen. De conclusie van de pedagogisch professional is: "We denken te vaak in tegenstellingen, we doen het zo óf zo. Maar het kan ook anders: we ruimen soms op, want dat is handig, én soms doen we dat niet, want voor een kind maakt rommel niet uit."

4.2 Kijken, luisteren en vragen stellen

Een open benadering

Onze pedagogisch professionals zijn toegerust om het kind te geven wat het nodig heeft. Zij hebben geen standaard benadering, maar stemmen deze af op het individuele kind. We noemen dit ook wel 'pedagogische sensitiviteit'. Voor deze basishouding is het van belang om goed te observeren, te luisteren en te praten met kinderen. We stimuleren kinderen om zelf de volgende stap in hun ontwikkeling te zetten, en bieden daartoe zowel afwisseling als verdieping. De ene keer vertragen wij onze reactie en blijven we op de achtergrond, zodat kinderen de vrijheid en het vertrouwen ervaren om het zelf te doen. De andere keer schatten wij in dat onze nabijheid nodig is en geven wij directe aandacht aan de kinderen.

Kinderen krijgen bij ons de autonomie, tijd en ruimte om zelf de wereld te ontdekken. Dat vraagt om een open benadering naar ieder kind. We oefenen ons in geduld en tellen eerst tot 10 of 20 voordat wij ingrijpen, zodat kinderen hun eigen proces kunnen doorlopen. Dan vallen ook andere dingen op die je in de gauwheid vaak over het hoofd ziet. We zijn alert op 'overbetrokkenheid' van ons, als volwassenen, en laten de

kinderen veel zelf doen en ervaren. We tillen hen bijvoorbeeld niet meteen op als ze gevallen zijn en we geven ook niet automatisch een handje om ze ergens mee te helpen. Zo ontdekken zij zelf wat zij wel en niet kunnen en leren zij omgaan met de wereld om hen heen. Dit leidt tot een sterker zelfbeeld.

**‘Pedagogische
sensitiveit
is het goede
doen, op het
juiste moment,
bij dít kind.’**

Max van Manen – *filosoof,
onderwijskundige en
pedagoog*

Water en modder en vies worden

De kinderen van het kinderdagverblijf gaan voor het eerst spelen op het nieuwe groene speelplein met waterpomp en modderpoel. Kayleigh (3 jaar) vraagt of ze wel vies mag worden, en reageert verrukt als de pedagogisch professional bevestigt dat het mag. Zij weet uit ervaring dat kinderen soms toestemming nodig hebben van de volwassene, en die geeft zij dus zo veel mogelijk. Buiten valt het verschil tussen de kinderen meteen op: sommigen gaan direct naar het water en de modder, andere kinderen kijken nog even toe. Kayleigh springt telkens keihard in de plassen, waardoor sommige kinderen nat gespetterd worden. De een zegt er wat van, de ander blijft gewoon zitten, en een derde loopt weg van het waterfestijn. De pedagogisch professional legt uit: "In plaats van te waarschuwen dat ze niet zo hard moet springen, doen we na een tijdje gewoon de kraan uit. Dan gaan de kinderen weer wat anders doen."

‘Leren vindt plaats als wij onze comfortzone, waarin alles bekend en vertrouwd is, verlaten en onze leerzone binnengaan. Elk leerproces bevat een element van risico, omdat we onszelf uitdagen om het onbekende, het onzekere en het onvoorspelbare te onderzoeken.’

Gabriel Eichsteller en Sylvia Holthoff
- *social-pedagogen*

5. Hoe betrekken wij ouders en andere samenwerkingspartners daarbij?

5.1 Opvoeden doen we samen

Ouderbetrokkenheid en -participatie

We weten dat kinderen zich het best ontwikkelen als hun verschillende leefwerelden met elkaar verbonden zijn. Daarom vinden we de samenwerking met ouders zo belangrijk. Vanuit wederzijds vertrouwen trekken we graag samen op in de opvoeding. Onze professionele begeleiding en ondersteuning zijn een aanvulling op de opvoeding die ouders thuis geven.

Elk gezin is uniek en dat respecteren wij. We zijn geïnteresseerd in de ervaringen die kinderen thuis opdoen en gaan daarover in gesprek met het kind en de ouders. We betrekken ouders bij het reilen en zeilen op de groep en delen de bezigheden van hun kinderen in woord en beeld via de ouderapp. Tijdens het brengen en halen kunnen ouders bespreken wat hun kind bezighoudt en delen onze professionals wat een kind die dag heeft beleefd. Ouders zijn ook van harte welkom om deel te nemen aan de lokale of centrale ouderraad van Vlietkinderen. Zo houden we elkaar op de hoogte en sluiten we zo goed mogelijk aan bij wat op dat moment belangrijk is voor kinderen op de locatie.

Dean gedraagt zich thuis anders dan hier

De pedagogisch professional vertelt vader Antonio dat zijn zoon Dean erg enthousiast is en zo kan genieten van liedjes zingen. Antonio herkent dat, maar hij vraagt zich af of Dean op de groep soms ook zo boos kan worden als hij zijn zin niet krijgt. Thuis ervaart Antonio namelijk dat Dean soms best driftig kan zijn. Hij bespreekt met de pedagogisch professional hoe ze er thuis en op de groep mee kunnen omgaan.

5.2 Midden in de samenleving

De wereld rondom het kind

We gunnen alle kinderen een fijne toekomst, waarin ieder kind mee mag én kan doen. Samen met onze partners bouwen we daarom intensief aan kindcentra, waar kinderen van 0 tot 13 jaar zich kunnen ontwikkelen tot unieke, zelfstandige wereldburgers.

Onze locaties staan midden in de wijk en die centrale positie benutten we graag. We sluiten aan bij de behoeften van ouders en kinderen in de directe omgeving van onze locaties. Dat doen we door kinderopvang, naschoolse opvang en voorschoolse educatie tot een samenhangend aanbod te verbinden, in nauwe samenwerking met de directe omgeving. Samen met partners uit onderwijs, welzijn en jeugdhulp, versterken en stimuleren we de

ontwikkeling van kinderen. Zo zorgen we gezamenlijk voor een positieve opvoeden- en opgroeiomgeving en dragen we bij aan gelijke ontwikkelingskansen voor ieder kind. We organiseren gezamenlijke activiteiten op het gebied van cultuur, creativiteit en sport en benutten de expertise van onze partners. Onze pedagogisch coaches zorgen samen met de pedagogisch professionals dat ieder kind zich optimaal kan ontwikkelen. Als het nodig is, en altijd in overleg met de ouders, betrekken we partners uit de omgeving en zoeken we met elkaar naar geschikte ondersteuning voor het kind. We zijn ervan overtuigd dat we samen een nóg rijkere speel-leeromgeving voor kinderen creëren.

6. Dit is niet het einde, maar een begin

Nawoord

En hebben we nu dan alles gezegd over het pedagogisch beleid dat Vlietkinderen voorstaat en de manier waarop we daaraan een invulling geven op onze locaties? Nee, dat niet, want zoals een kind in beweging blijft, zo blijven wij ons handelen aanpassen aan wat nodig is. Wat dit pedagogisch beleid ons wel geeft, is houvast. Het fungeert als een slijpsteen voor ons pedagogisch handelen, waaraan we ons dagelijks doen en laten kunnen aanscherpen. Het zet de grote lijnen van ons beleid uit - met onze missie, kernwaarden en visie als vertrekpunt - en helpt zo onze pedagogisch professionals bij de keuzes die zij maken.

Doen we de juiste dingen, passend bij onze visie, en doen we ze goed? Handelen we bewust en kunnen we dat verantwoorden? Kijken we nog met een open blik of verzanden we al te gemakkelijk in een bekend patroon? Bij al dat soort vragen pakken we dit document erbij, om met elkaar te bespreken wat voor dat ene kind of die ene groep de meest geëigende aanpak is op dat ene moment. Dit nawoord is dus geen eindpunt, maar eerder een begin. Hier pakken we de ontdekkingsreis verder op, die onze kinderen met ons, en soms geheel zelfstandig ondernemen. Daar gaan we, op avontuur!

Ga je
mee?